Cyd-Bwyllgor GwE
(Cynghorau Conwy, Dinbych, Fflint, Gwynedd, Môn a Wrecsam)

DATGANIAD O'R CYFRIFON 2025/26 (am y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025)

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
www.gwynedd.llyw.cymru

MYNEGAI

	Tudalen
Adroddiad Naratif	2 – 6
Datganiad Cyfrifoldebau	7
Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	8
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	9
Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau	10
Y Fantolen	11
Datganiad Llif Arian	12
Nodiadau i'r Cyfrifon	13 – 35
Geirfa	36 – 37
Adroddiad yr Archwilydd	38 – 40

ADRODDIAD NARATIF

RHAGARWEINIAD

Sefydlwyd y Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) mewn partneriaeth rhwng chwe awdurdod gogledd Cymru, sef Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam, i fod yn atebol i'r cynghorau ac i gyflawni swyddogaethau statudol y cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion. Roedd hyn yn cynnwys y dyletswyddau i fonitro, herio, darparu gwasanaethau cefnogol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r cwricwlwm a rheoli ysgolion, gan ddarparu gwasanaethau i'w comisiynu gan ysgolion ac awdurdodau lleol.

Penodwyd Cyngor Gwynedd fel yr awdurdod lletya ar gyfer gweithredu a chynnal y gwasanaeth gyda Chyd-Bwyllgor o'r holl bartneriaid yn goruchwylio rheolaeth o'r gwasanaeth.

Ar 31 Ionawr 2024, bu i Jeremy Miles, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg, gyhoeddi datganiad ysgrifenedig: "Y cam nesaf yn yr adolygiad o wella ysgolion - rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru": https://www.llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-y-cam-nesaf-yn-yr-adolygiad-o-wella-ysgolion-rolau-chyfrifoldebau. Roedd y datganiad yn amlinellu'r newidiadau yn y trefniadau gwella ysgolion yng Nghymru gyda modelau partneriaeth rhwng dau awdurdod lleol, neu fwy, yn disodli model y consortia rhanbarthol yn 2025/26. Yn sgil hynny, penderfynodd y 6 awdurdod i ddod a GwE i ben ar 31 Mai 2025, gyda'r holl wasanaethau addysg a ddarparwyd yn flaenorol gan GwE yn cael eu trosglwyddo i'r chwe awdurdod lleol yng ngogledd Cymru, yn weithredol o 1 Mehefin 2025.

Mae cyfrifon Cyd-Bwyllgor GwE am y cyfnod o ddau fis yr oedd GwE yn weithredol yn ystod 2025/26, sef o 1 Ebrill 2025 i 31 Mai 2025 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 8 i 35. Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cael ei baratoi yn unol â *Chod Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA 2025/26.*

Mae'r Cyfrifon yn cynnwys:-

- **Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu** – Er nad yw'n ddatganiad statudol, mae'n dangos sut mae gwariant am y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025 yn cael ei wario a'i ariannu yn unol â threfn cyfrifo cyffredinol arferol.

- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol o ddarparu gwasanaethau am y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025 yn unol â pholisïau cyfrifeg cyffredinol derbyniol.

- **Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau** - Dengys y datganiad hwn y symudiad mewn gwahanol reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor am y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025, wedi eu dadansoddi yn 'reserfau defnyddiadwy' a 'reserfau na ellir eu defnyddio'.

- **Y Fantolen** - Sydd yn datgan sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, sef 31 Mai 2025 ar gyfer 2025/26.

- **Y Datganiad Llif Arian** - Mae'r datganiad yma'n crynhoi llif yr arian i mewn ac allan o'r Cyd-Bwyllgor yn ystod y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi ar sail busnes gweithredol, a chefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisïau Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Mae'r cyfnod 2025/26 fel y nodir yn y cyfrifon yma, yn cyfarch cyfnod o ddau fis o 1 Ebrill 2025 i 31 Mai 2025, tra bod y cyfnod blaenorol a nodir yn y cyfrifon sef 2024/25 yn cynnwys blwyddyn ariannol lawn. Mae'r ffigyrau blaenorol yn cael eu cynnwys er gwybodaeth, gan fod cymhariaeth deg yn anodd gan yw'r cyfrifon yn cymharu cyfnodau cyfatebol o ddeuddeg mis.

Gweledigaeth a Blaenoriaethau GwE

GwE oedd gwasanaeth gwella ysgolion rhanbarthol gogledd Cymru oedd yn gweithio ochr yn ochr ag, ac ar ran, awdurdodau lleol gogledd Cymru – Conwy, Sir Ddinbych, Sir Y Fflint, Gwynedd, Ynys Môn a Wrecsam.

Craidd eu gwaith oedd uchelgais i weld yr ysgolion a'r sefydliadau yr oeddent yn gweithio gyda nhw yn cyflawni eu dyheadau a gweld pob dysgwr yn llwyddo. Roedd GwE yn cefnogi ysgolion i fod yn sefydliadau dysgu llwyddiannus a hyderus drwy gydweithio i sicrhau bod yr holl ddysgwyr yn cael yr addysg yr oeddent yn eu haeddu, a hynny mewn amgylchedd gofalgar, er mwyn iddynt fod yn unigolion galluog a gwydn yn gwireddu eu llawn botensial beth bynnag eu hil, rhyw, cefndir a chred.

Roedd y Cynllun Busnes yn un dros gyfnod o dair blynedd o 2023 ymlaen, ac roedd yn amlinellu amcanion strategol GwE a'r blaenoriaethau gwella a'r rhaglenni gwaith oedd i'w cyflawni. Mae'r Cynllun Busnes ar gael yn: https://democratiaeth.gwynedd.llyw.cymru/ielistdocuments.aspx?cid=243&mid=4879&ver=4

Yn dilyn cyhoeddiad Llywodraeth Cymru fod trefniadau consortia rhanbarthol i ddod i ben, bu i 2024/25 a'r ddau fis perthnasol i 2025/26 fod yn gyfnod trosiannol. Y flaenoriaeth oedd parhau i ddarparu cefnogaeth i ysgolion, hyd nes sefydlu trefn newydd.

Strategaeth Ariannol

Bu i Strategaeth Ariannol y Cyd-Bwyllgor a Chyllideb 2025/26 a fabwysiadwyd gan y Cyd-Bwyllgor yn ei gyfarfod ar 19 Chwefror 2025 osod sylfaen ar gyfer cyflawni blaenoriaethau gwella. Mae'r strategaeth ar gael yn: https://democratiaeth.gwynedd.llyw.cymru/ielistdocuments.aspx?mid=5005&x=1&

Perfformiad Ariannol 2025/26

- Dengys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 9 fod gwariant refeniw gros y Cyd-Bwyllgor ar lefel 'Cost Gwasanaethau' yn £13,290k yn ystod 2025/26, gyda'r sefyllfa net yn £12,152k.
- Adroddir sefyllfa alldro ariannol 2025/26 i bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd fel atodiad ar wahân i'r cyfrifon yma.
- Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau ar dudalennau 9 a 10 yn darparu dadansoddiad o'r symudiadau yn y flwyddyn.

TABL 1 - Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)

Mae Tabl 1 yn cynnwys cymhariaeth perfformiad cyllidebol ar lefel crynhoad, a cheir wybodaeth bellach yn Nhabl 2.

	Cyllideb	Gwir	Gwahaniaeth
	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar Weithrediadau	1,279	1,138	(141)
Incwm			
Cyfraniadau'r cynghorau:			
Conwy	(111)	(90)	21
Dinbych	(117)	(94)	23
Fflint	(185)	(155)	30
Gwynedd	(136)	(111)	25
Ynys Môn	(58)	(43)	15
Wrecsam	(152)	(125)	27
Incwm Arall	(520)	(520)	0
(Tanwariant)/Gorwariant Net	**0**	**0**	**0**

TABL 2 – Symudiad Trawsddodiad rhwng '<u>Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)' (Tabl 1)</u> i'r fformat <u>Incwm a Gwariant</u>

	Adroddiad Perfformiad (Alldro)	Addasiadau rhwng y sail Ariannu a'r sail Cyfrifo (Nodyn 8)	Datganiad Incwm a Gwariant
	£'000	£'000	£'000
Gwariant	1,138	12,152	13,290
Incwm	(1,138)	0	(1,138)
Cost Gwasanaethau Net	**0**	**12,152**	**12,152**

Eitemau Materol o Incwm a Gwariant

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- (£12,313k) yn y maes pensiwn, sef ail fesuriad o'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net yn y maes pensiynau, yn unol ag asesiad Actiwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 15).
- £11,623k sef effaith y setliadau pensiwn o fewn "Costau Heb eu Dosrannu", yn unol ag asesiad Actiwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 22).

Materion Eraill

- Ar 31 Ionawr 2024, bu i Jeremy Miles, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg, gyhoeddi datganiad ysgrifenedig: 'Y cam nesaf yn yr adolygiad o wella ysgolion - rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru' https://www.llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-y-cam-nesaf-yn-yr-adolygiad-o-wella-ysgolion-rolau-chyfrifoldebau. Roedd y datganiad yn amlinellu'r newidiadau yn y trefniadau gwella ysgolion yng Nghymru gyda modelau partneriaeth rhwng dau awdurdod lleol, neu fwy, yn disodli model y consortia rhanbarthol yn 2025/26. Yn sgil hynny, penderfynodd y 6 awdurdod i ddod â'r GwE i ben ar 31 Mai 2025.
- Gan fod GwE wedi dod i ben 31 Mai 2025, mae cyfrifon 2025/26 yn cynnwys y trefniadau ariannol priodol o gau'r Cyd-bwyllgor. Roedd holl wasanaethau addysg a ddarparwyd yn flaenorol gan GwE yn cael eu trosglwyddo i'r chwe awdurdod lleol yng ngogledd Cymru, yn weithredol o 1 Mehefin 2025, ac felly mae'r cyfrifon wedi eu paratoi ar sail busnes gweithredol.

Arian wrth Gefn

Nid oedd gan y Cyd-Bwyllgor reserfau defnyddiadwy yn ystod 2025/26.

Cronfa Bensiwn

Yn dilyn i GwE ddod i ben, ymrwymiad net o ddim sydd gan y Cyd-Bwyllgor (fel cyflogwr) yn deillio o'u cyfran o asedau ac ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd fel y dangosir ar y Fantolen ar 31 Mai 2025. Cyfrifwyd hyn gan Actiwari y Gronfa, Hymans Robertson, gan gydymffurfio â Safonau Cyfrifo Rhyngwladol 19, Gweler Nodyn 22 am wybodaeth bellach.

Llywodraethu

Roedd gan GwE gyfrifoldeb am sicrhau trefniadau llywodraethu cadarn, er hwyluso gweithrediad effeithiol ei swyddogaethau, oedd yn cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg. Mae gwybodaeth bellach wedi ei gynnwys o fewn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Polisïau Cyfrifo

Mae'r polisïau cyfrifo y Cyd-Bwyllgor wedi eu haddasu i adlewyrchu cyfarwyddiadau CIPFA yn y Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025/26.

Newidiadau mewn Polisïau Cyfrifeg ac i'r Datganiad o'r Cyfrifon

Mae polisïau cyfrifo y Cyd-Bwyllgor wedi eu haddasu i adlewyrchu'r newidiadau sydd yn ofynnol yn unol ag arferion cyfrifo cywir yn unig, yn dilyn addasiadau sydd yn weithredol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/26 i God Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig.

Gwybodaeth Bellach

Mae Datganiad o'r Cyfrifon ar gael ar wefan Cyngor Gwynedd sef https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Cyngor/Perfformiad-a-gwariant/Cyllidebau-a-gwariant/Datganiad-or-cyfrifon/Cyd-bwyllgor-GwE.aspx.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Ffion Madog Evans
Pennaeth Cyllid Cynorthwyol
Cyfrifeg a Phensiynau
01286 679133
Trysorydd@gwynedd.llyw.cymru

neu

Gwion Elis Jones
Uwch Gyfrifydd
01286 679060

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae hyn yn rhan o bolisi'r Cyngor i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Cyngor a'r Cyd-Bwyllgorau. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Cyngor ar yr adeg briodol.

Datganiad Hygyrchedd

Rydym yn ymwybodol, oherwydd natur a fformat y datgeliadau sy'n ofynnol i'w cynnwys yn y ddogfen hon, nad yw pob un o'r tablau yn gwbl gydnaws â safonau hygyrchedd. Os oes gennych unrhyw gwestiynau ynghylch y datganiad cyfrifon hwn neu os ydych am i unrhyw un o'r tablau neu'r datgeliadau gael eu darparu mewn fformat mwy hygyrch, cysylltwch â Trysorydd@gwynedd.llyw.cymru.

CYD-BWYLLGOR GwE

DATGANIAD O'R CYFRIFON

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y CYNGOR

Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod lletya sydd â'r cyfrifoldeb am drefniadau a gweinyddiad ar faterion ariannol y Cyd-Bwyllgor.

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb y Cyd-Bwyllgor yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

22 Hydref 2026

Carys Edwards
Is-Gadeirydd Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, Cyngor Gwynedd

CYFRIFOLDEB PENNAETH CYLLID CYNGOR GWYNEDD

Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cyd-Bwyllgor GwE yn unol â'r ymarfer priodol fel y gosodir yn y *Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Cod").

Wrth baratoi'r Datganiad o'r Cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisïau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac yn cydymffurfio â'r Cod.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor GwE ar 31 Mai 2025 ac incwm a gwariant y Cyd Bwyllgor am y ddau fis a ddaeth i ben bryd hynny.

18 Medi 2026

Dewi Aeron Morgan CPFA
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

DADANSODDIAD GWARIANT AC ARIANNU

Mae'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu yn dangos sut mae gwariant yn cael ei wario a'i ariannu o adnoddau yn unol â threfn cyfrifo cyffredinol arferol. Mae incwm a gwariant sydd fel arfer yn cael ei gyfrifo yn unol â threfn cyfrifo cyffredinol arferol yn cael ei gyflwyno yn fanylach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2024/25				2025/26 (dau fis hyd at 31 Mai 2025)		
Gwariant Net i'w Ariannu gan falansau'r Reserfau Defnyddiadwy	Addasiadau rhwng y sail Ariannu a'r sail Cyfrifo (Gweler nodyn 8)	Gwariant Net yn y Datganiad Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr		Gwariant Net i'w Ariannu gan falansau'r Reserfau Defnyddiadwy	Addasiadau rhwng y sail Ariannu a'r sail Cyfrifo (Gweler nodyn 8)	Gwariant Net yn y Datganiad Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr
£'000	**£'000**	**£'000**		**£'000**	**£'000**	**£'000**
8,751	(1,775)	6,976	Gweithwyr	931	(210)	721
415	0	415	Eiddo	33	0	33
150	0	150	Cludiant	20	0	20
448	0	448	Gwasanaethau a Chyflenwadau	58	0	58
1,191	0	1,191	Trydydd Parti	96	0	96
0	807	807	Costau Heb eu Dosrannu	0	12,362	12,362
(10,253)	0	(10,253)	Incwm	(1,138)	0	(1,138)
702	**(968)**	**(266)**	**Cost Gwasanaethau**	**0**	**12,152**	**12,152**
(25)	0	(25)	Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	0	(1)	(1)
677	**(968)**	**(291)**	**(Gwarged)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau**	**0**	**12,151**	**12,151**
(677)			Balans Agoriadol y Reserfau Defnyddiadwy	0		
677			(Gweddill)/Diffyg ar y Reserfau Defnyddiadwy yn y flwyddyn	0		
0			Balans Cau y Reserfau Defnyddiadwy	**0**		

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol o ddarparu gwasanaeth y Cyd-Bwyllgor yn unol â pholisïau cyfrifeg cyffredinol derbyniol.

2024/25					2025/26 (dau fis hyd at 31 Mai 2025)		
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		*Nodyn*	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£'000	**£'000**	**£'000**			**£'000**	**£'000**	**£'000**
6,976	0	6,976	Gweithwyr		721	0	721
415	0	415	Eiddo		33	0	33
150	0	150	Cludiant		20	0	20
448	0	448	Gwasanaethau a Chyflenwadau		58	0	58
1,191	0	1,191	Trydydd Parti		96	0	96
807	0	807	Costau Heb eu Dosrannu		12,362	0	12,362
0	(10,253)	(10,253)	Incwm		0	(1,138)	(1,138)
9,987	**(10,253)**	**(266)**	**Cost Gwasanaethau**		**13,290**	**(1,138)**	**12,152**
0	(25)	(25)	Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	*11*	0	(1)	(1)
9,987	**(10,278)**	**(291)**	**(Gwarged) / Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau**		**13,290**	**(1,139)**	**12,151**
		821	Ailfesuriad o'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net	*15*			(12,313)
		821	**Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**				**(12,313)**
		530	**Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**				**(162)**

DATGANIAD O'R SYMUDIAD MEWN RESERFAU

Dengys y Datganiad o'r Symudiadau Mewn Reserfau y symudiad o ddechrau'r flwyddyn i'r diwedd mewn gwahanol reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor, wedi eu dadansoddi i 'reserfau defnyddiadwy' (h.y. y rhai hynny sy'n gymwysedig i ariannu gwariant) a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae'r Datganiad yn dangos sut mae'r symudiadau yn y flwyddyn yn reserfau'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu torri lawr rhwng enillion a cholledion yn unol ag ymarferion cyfrifo sy'n gyffredinol gydnabyddedig. A hefyd yn dangos yr addasiadau statudol sy'n ofynnol i ddychwelyd at y swm a godir ar y dreth cyngor (trwy gyfraniadau'r cynghorau). Mae'r llinell Cynnydd/Gostyngiad Net yn dangos symudiadau statudol y Reserfau Defnyddiadwy yn y cyfnod yn dilyn yr addasiadau hyn.

		Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau		
	Nodyn	**Cyfanswm Reserfau Defnyddiadwy**	**Reserfau na ellir eu defnyddio**	**Cyfanswm Reserfau'r Cyd-Bwyllgor**
		£'000	**£'000**	**£'000**
Balans 31 Mawrth 2024 a ddygwyd ymlaen		**(677)**	**309**	**(368)**
Symudiad mewn reserfau yn 2024/25				
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau		**(291)**	**0**	**(291)**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		**0**	**821**	**821**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**(291)**	**821**	**530**
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	*9*	**968**	**(968)**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau Defnyddiadwy		**677**	**(147)**	**530**
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2024/25		**677**	**(147)**	**530**
Balans 31 Mawrth 2025 a ddygwyd ymlaen	*10+15*	**0**	**162**	**162**
Symudiad mewn reserfau yn 2025/26				
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau		**12,151**	**0**	**12,151**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		**0**	**(12,313)**	**(12,313)**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**12,151**	**(12,313)**	**(162)**
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	*9*	**(12,151)**	**12,151**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau Defnyddiadwy	*10+15*	**0**	**(162)**	**(162)**
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2025/26		**0**	**(162)**	**(162)**
Balans 31 Mai 2025 a ddygwyd ymlaen		**0**	**0**	**0**

Y FANTOLEN

Dengys y Fantolen werth asedau ac ymrwymiadau'r Cyd-Bwyllgor ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Cyd-Bwyllgor (asedau llai ymrwymiadau) yn cyfateb i'r reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor. Adroddir ar y reserfau mewn dau gategori. Y categori cyntaf o reserfau yw'r reserfau defnyddiadwy, h.y. y reserfau hynny y gall y Cyd-Bwyllgor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Yr ail gategori o reserfau yw'r rhai hynny na all y Cyd-Bwyllgor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori yma o reserfau yn cynnwys reserfau gydag elw a cholledion heb eu gwireddu (er enghraifft, y Reserf Pensiynau), ble nad yw'r symiau ar gael i'w defnyddio i ddarparu gwasanaethau dim ond pan werthir yr asedau yn unig; a reserfau gyda gwahaniaethau amseriad fel y dangosir ar linell 'Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu yn unol â rheoliadau' o'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

31 Mawrth 2025 £'000		***Nodyn***	**31 Mai 2025 £'000**
1,325	Dyledwyr Tymor Byr	*12*	0
605	Arian a Chywerthoedd Arian	*13*	0
1,930	**Asedau Cyfredol**		**0**
(2,092)	Credydwyr Tymor Byr	*14*	0
(2,092)	**Ymrwymiadau Cyfredol**		**0**
0	Ymrwymiad Pensiwn	*22*	0
0	**Ymrwymiadau Tymor Hir**		**0**
(162)	**Asedau Net**		**0**
0	Reserfau Defnyddiadwy	*10*	0
162	Reserfau na ellir eu defnyddio	*15*	0
162	**Cyfanswm Reserfau**		**0**

DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian y newidiadau mewn arian a chywerthoedd arian y Cyd-Bwyllgor yn ystod y cyfnod adrodd. Trwy rannu'r llif arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu, dengys y datganiad sut mae'r Cyd-Bwyllgor yn cynhyrchu a defnyddio arian a chywerthoedd arian. Mae cyfanswm y llif arian net o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o faint o weithgareddau'r Cyd-Bwyllgor a ariennir trwy gyfraniadau gan yr awdurdodau, incwm grant neu gan dderbynyddion y gwasanaethau a ddarperir gan y Cyd-Bwyllgor.

2024/25		***Nodyn***	**2025/26**
£'000			**£'000**
(291)	(Gwarged)/Diffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau		12,151
1,808	Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau anariannol	*16*	(11,546)
1,517	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu		605
0	Gweithgareddau Buddsoddi		0
0	Gweithgareddau Ariannu		0
1,517	(Cynnydd)/lleihad net mewn arian a chywerthoedd arian		605
(2,122)	Arian a chywerthoedd arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd	*13*	(605)
(605)	**Arian a chywerthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd**		**0**

NODIADAU I'R CYFRIFON

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyd-Bwyllgor yn y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025 a'r sefyllfa ar ddiwedd y cyfnod hwnnw. Mae'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y'i diwygiwyd) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyd-Bwyllgor baratoi Datganiad o'r Cyfrifon yn flynyddol, a hynny yn unol ag arferion cyfrifo cywir. Mae'r arferion hyn wedi eu cynnwys yn bennaf yn y *Cod Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025/26* ac yn cael eu cefnogi gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh).

Confensiwn cost hanesyddol yw'r egwyddor cyfrifo sydd wedi ei fabwysiadu yn y Datganiad o'r Cyfrifon. Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi ar sail busnes gweithredol.

Arfer y Cyd-Bwyllgor oedd gweithredu ar y sail bod pob eitem o wariant yn cael eu trin fel refeniw yn y lle cyntaf. Pe byddai unrhyw eitemau cyfalaf eu natur (e.e. offer TG, dodrefn) yn profi bod ganddynt arwyddocâd materol ar y cyflwyniad cywir a theg o'r sefyllfa ariannol, yna byddai'r eitemau yn cael eu trin yn unol ag arferion priodol.

Natur gyfyngedig sydd i drafodion y Cyd-Bwyllgor ac felly gweler isod y polisïau perthnasol yn unig.

1.2 Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir am weithgareddau yn y flwyddyn maent yn digwydd, nid pan wneir neu derbynnir taliadau arian parod.

- Bydd y refeniw o gytundebau gyda derbynwyr gwasanaeth, boed am wasanaeth neu nwyddau, yn cael ei adnabod pan fydd y gwasanaeth neu'r nwyddau yn cael eu trosglwyddo i dderbynnydd y gwasanaeth yn unol â'r rhwymedigaethau perfformiad y cytundeb.
- Bydd cyflenwadau yn cael eu trin fel gwariant fel maent yn cael eu treulio – pan fydd bwlch rhwng y dyddiad mae'r cyflenwadau wedi eu derbyn a'u treulio, byddant yn cael eu dal fel stoc ar y Fantolen.
- Bydd treuliau, mewn cysylltiad â'r gwasanaeth a dderbyniwyd (gan gynnwys gwasanaeth gan weithwyr cyflogedig) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan fydd y gwasanaeth wedi ei dderbyn yn hytrach na pan fydd y taliad yn cael ei wneud.
- Bydd llog sy'n cael ei dderbyn o fuddsoddiadau a'r llog sydd yn daladwy ar fenthyciadau yn cael ei gyfrifo yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail gyfradd llog effeithiol yr offeryn ariannol yn hytrach nag i'r llif arian sydd wedi ei bennu gan y cytundeb.
- Ble mae refeniw a gwariant wedi eu hadnabod ond nid yw'r arian wedi ei dderbyn neu ei dalu, bydd rhaid creu dyledwr neu gredydwr am y symiau perthnasol ar y Fantolen. Ble mae tebygolrwydd o beidio casglu'r ddyled, bydd rhaid lleihau gwerth y dyledion a chodi tâl ar refeniw yn gwariant ac incwm ariannu a buddsoddi am yr incwm sydd yn annhebygol o gael ei gasglu.

1.3 Arian a Chywerthoedd Arian

Nid oes gan y Cyd-Bwyllgor gyfrif banc ei hun a gweinyddir yr holl arian parod gan Gyngor Gwynedd o fewn ei gyfrifon ei hun.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

1.4 Buddiannau Gweithwyr

1.4.1 Buddion sy'n Daladwy yn Ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr yw'r rhai hynny sydd yn ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, tâl gwyliau a thâl salwch i weithwyr cyfredol ac maent yn cael eu hadnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Cyd-Bwyllgor. Gwneir croniad ar gyfer cost hawl gwyliau (neu unrhyw amser i ffwrdd o'r gwaith e.e. amser wedi ei gronni) sydd yn ddyledus i'r gweithwyr ond sydd heb ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn ac yn cael ei gario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae cost y croniad yn mynd yn erbyn Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau, ond wedyn yn cael ei wrth-droi drwy'r Datganiad o'r symudiad mewn Reserfau i'r cyfrif absenoldebau cronedig fel bod cost y buddion gwyliau yn mynd yn erbyn y flwyddyn ariannol y cymerir y gwyliau. Gyda GwE wedi dod i ben ar 31 Mai 2025 nid oes balans ar y cyfrif absenoldebau cronedig ar ddyddiad y cyfrifon.

1.4.2 Buddion Terfynu Cyflogaeth

Mae buddion terfynu cyflogaeth yn daladwy o ganlyniad i benderfyniad i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu o ganlyniad i benderfyniad y swyddog i dderbyn diswyddiad yn wirfoddol ac fe'i codir ar sail addasiad croniad yn erbyn y gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr unai pan na all dynnu'r cynnig o'r buddion hynny yn ôl neu wrth gydnabod cost o ail-strwythuro neu ddirwyn y gwasanaeth i ben, p'run bynnag sydd gyntaf.

Pan fo buddion terfynu cyflogaeth yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau mae'r ddarpariaeth statudol yn golygu y dylai Cronfa'r Cyd-Bwyllgor dderbyn y gost sydd yn daladwy gan y Cyd-Bwyllgor i'r gronfa bensiwn neu i'r pensiynwr yn y flwyddyn, yn hytrach na'r swm sydd wedi ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifeg berthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau mae angen neilltuo symiau i ac o'r gronfa bensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol am fuddion terfynu pensiwn ychwanegol a rhoi'r debydau am yr arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau taladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn yn eu lle.

1.4.3 Buddion Ôl-gyflogaeth

Mae gweithwyr y Cyd-Bwyllgor yn aelodau o un cynllun pensiwn:

- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yng Nghyngor Gwynedd.

Mae'r cynllun yn darparu buddion diffiniedig i'w haelodau (pensiynau a lymp-symiau ymddeoliad) sydd wedi eu hennill yn ystod eu hamser gyda'r Cyd-Bwyllgor a'u cyn-gyflogwyr.

1.4.4 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae gan bob aelod o staff, yn amodol ar rai meini prawf, yr hawl i fod yn aelod o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir ar gyfrifon y Cyd-Bwyllgor ar gyfer y gweithwyr yn cael eu pennu gan weinyddwyr y gronfa ac yn cynrychioli cyfran sefydlog o gyfraniad y gweithwyr i'r cynllun.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin fel cynllun budd diffiniedig.

Mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd drwy'r dull rhagamcanu unedau h.y. asesiad o daliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan y gweithwyr, yn seiliedig ar gyfradd marwolaeth, cyfradd trosiant gweithwyr a.y.y.b. yn ogystal â thafluniad enillion ar gyfer gweithwyr cyfredol.

Gostyngir yr ymrwymiadau i'w gwerth ar sail prisiau cyfredol, gan ddefnyddio graddfa ddisgownt o 5.90% wedi ei gyfrifo fel cyfartaledd cymhwysol 'spot yields' ar fondiau corfforaethol o werth AA.

Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail gwerth teg a benderfynir gan Actiwari'r Gronfa.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

Dadansoddir y newid yn ymrwymiad net pensiynau i'r cydrannau canlynol:

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn ymrwymiadau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni – dangosir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- Cost gwasanaeth y gorffennol – mae'r cynnydd mewn ymrwymiadau yn deillio o benderfyniadau yn y flwyddyn gyfredol ble mae eu heffaith yn gysylltiedig â'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach – mae'n cael ei ddebydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- Llog net ar yr ymrwymiad/(ased) buddion pensiwn diffiniedig net, h.y. y gost llog net i'r Cyd-Bwyllgor - y newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad/(ased) buddion pensiwn diffiniedig net sy'n codi o dreigliad amser sy'n mynd yn erbyn llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr - mae hyn yn cael ei gyfrifo ar sail gweithredu'r gyfradd ddisgownt sy'n cael ei ddefnyddio i fesur yr ymrwymiad buddion pensiwn diffiniedig ar gychwyn y cyfnod i'r ymrwymiad/(ased) buddion pensiwn diffiniedig net ar gychwyn y cyfnod - gan gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymiad/(ased) buddion pensiwn diffiniedig net yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd.

Ail fesuriadau yn cynnwys:

- Enillion ar asedau'r cynllun - gan eithrio symiau sy'n gynwysedig yn llog net ar yr ymrwymiad/(ased) buddion pensiwn diffiniedig net - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiynau fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

- Enillion a cholledion actiwaraidd - newidiadau i'r ymrwymiad pensiwn net oherwydd nad yw'r digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau a wnaethpwyd yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu am nad yw'r actiwari wedi diweddaru ei ragdybiaethau - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

- Addasiad nenfwd ased – cyfyngir i werth nenfwd yr ased a gyfrifwyd os yw'n llai na'r sefyllfa'r ased.

- Cyfraniadau a delir i Gronfa Bensiwn Gwynedd - arian a delir fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa bensiwn ar gyfer setliad ymrwymiadau sydd ddim yn cael eu cyfrifo fel traul.

Gyda buddion ymddeol, mae'n ofynnol, yn unol â darpariaethau statudol, i'r Gronfa Gyffredinol dderbyn cost y swm sy'n daladwy gan y Cyd-Bwyllgor i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiynwyr yn ystod y flwyddyn, yn hytrach na'r swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifeg perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiadau mewn Reserfau, mae hyn yn golygu bod angen neilltuo arian i mewn neu allan o'r Reserf Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi'r debydau am arian a dalwyd i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans sydd yn deillio o hyn yn y Reserf Pensiwn yn fesur o'r effaith i'r Gronfa Gyffredinol o orfod trin buddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach na thros y cyfnod y mae'r gweithwyr yn derbyn y budd.

Mae'r Safon Cyfrifeg Rhyngwladol (SCRh) 19 yn rheoli sut y dylid trin a datgelu'r ymrwymiadau tymor hir sy'n bodoli mewn perthynas â chostau pensiwn. Mae'n ofynnol i gynghorau lleol (yn cynnwys Cyd-Bwyllgorau) Cymru a Lloegr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â gofynion SCRh 19.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

1.4.5 Buddion Dewisol

Mae gan y Cyd-Bwyllgor hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Bydd unrhyw ymrwymiadau sydd yn deillio o ddyfarniad o'r fath i unrhyw aelod o staff (yn cynnwys athrawon) yn cael eu cronni yn y flwyddyn y cymerwyd y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisïau â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i gyfrifo amdanynt.

1.5 Digwyddiadau Wedi'r Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ôl-fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddiad y Datganiad o'r Cyfrifon. Gellir adnabod dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth o amgylchiadau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – caiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath; a
- y rhai hynny sy'n dynodi amgylchiadau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – ni chaiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os ystyrir y byddai'n cael effaith materol, yna byddai natur y digwyddiadau ynghyd ag amcangyfrif o'r effaith ariannol yn cael ei ddatgelu yn y nodiadau.

Nid yw unrhyw ddigwyddiadau sy'n digwydd wedi'r dyddiad awdurdodi cyhoeddiad yn cael eu hadlewyrchu yn y Datganiad o'r Cyfrifon.

1.6 Addasiadau Cyfnod Blaenorol, newidiadau i Bolisïau Cyfrifo, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall yr angen i wneud addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifo neu i gywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn rhagolygol, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod a effeithir gan y newid, ac felly ni wneir addasiad cyfnod blaenorol.

Yr unig dro y gwneir newidiadau i bolisïau cyfrifo yw pan mae'n ofynnol gan ymarferion cyfrifo priodol neu fod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Cyd-Bwyllgor. Pan wneir newid, cyfrifir amdano yn ôl-weithredol (oni bai ei fod yn anfaterol neu a nodir yn wahanol) trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi wedi bodoli erioed.

Caiff gwallau materol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol.

1.7 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Mae grantiau a chyfraniadau sy'n ymwneud â gwariant refeniw yn cael eu cyfrifo ar sail groniadol, ac yn cael eu cydnabod ar unwaith fel incwm o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, oni bai bod amod ynghlwm wrth y grant neu gyfraniad nad yw'r Cyd-Bwyllgor wedi ei fodloni.

1.8 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cefnogol

Mae'r taliadau am wasanaethau a ddarperir gan Adrannau Canolog Cefnogol o fewn Cyngor Gwynedd yn seiliedig ar gyfuniad o brisiau a bennir ymlaen llaw, amser y staff a gofnodir, cofnodi trafodion a fformiwlâu penodedig.

1.9 Reserfau

Mae reserfau penodol yn cael eu creu ar gyfer rhoi symiau o'r neilltu ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol. Mae hyn yn cael ei wneud drwy drosglwyddiadau allan o'r Balans Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

Cedwir rhai reserfau eraill sef 'reserfau na ellir eu defnyddio', i bwrpasau technegol o reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol a buddion gweithwyr. Nid yw'r rhain yn cynrychioli adnoddau defnyddiadwy y Cyd-Bwyllgor.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

1.10 Treth ar Werth

Dim ond mewn sefyllfa ble nad oes modd adennill TAW y cynhwysir TAW neu y caiff ei ddangos fel cost 'TAW anadferadwy' mewn gwariant refeniw. Nid yw'r Cyd-Bwyllgor wedi cofrestru gyda TAW. Mae'r TAW yn cael ei adennill drwy gofrestriad TAW Cyngor Gwynedd.

1.11 Dyledwyr a Chredydwyr

Cedwir Cyfrifon y Cyd-Bwyllgor ar sail cronni yn unol â'r Cod Ymarfer Cyfrifeg. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu gwir wariant ac incwm sy'n berthnasol i'r flwyddyn dan sylw, boed y taliadau a'r derbyniadau wedi cael eu talu neu eu derbyn yn y flwyddyn neu ddim.

1.12 Gweithrediadau ar y Cyd

Mae gweithrediadau ar y cyd yn drefniant ble mae gan y partïon sydd â chydreolaeth yr hawl i'r asedau a'r oblygiadau o'r ymrwymiadau sy'n gysylltiedig â'r trefniadau. Mae'r gweithgareddau y mae'r Cyd-Bwyllgor wedi ymgymryd â hwy ar y cyd â gweithredwyr eraill yn cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r cyd-weithredwyr. Mewn perthynas â'i ddiddordeb mewn trefniant gweithred ar y cyd, mae'r Cyd-Bwyllgor fel gweithredwr ar y cyd yn cydnabod ei gyfran o'r asedau, ymrwymiadau, refeniw a gwariant.

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi ei gategoreiddio fel Gweithrediad ar y Cyd gan wneud defnydd o asedau ac adnoddau'r gweithredwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân.

NODYN 2 – NEWID MEWN POLISI CYFRIFO

Mae'r polisïau cyfrifo y Cyd-Bwyllgor wedi eu haddasu i adlewyrchu'r cyfarwyddiadau yn y Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025/26.

NODYN 3 – ADDASIAD CYFNOD BLAENOROL

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol yn ystod 2025/26.

NODYN 4 - SAFONAU CYFRIFEG SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA yn gofyn i effaith disgwyliedig unrhyw safonau cyfrifeg sydd wedi eu cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto gael ei ddatgan.

Mae adolygiad o'r safonau cyfrifeg wedi ei wneud eleni, ond nid yw un o'r safonau dan sylw yn mynd i gael effaith materol ar GwE.

NODYN 5 - BARN ALLWEDDOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISÏAU CYFRIFO

Wrth weithredu'r polisïau cyfrifo a restrir yn Nodyn 1, mae'r Cyd-Bwyllgor wedi gorfod barnu, gwneud amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch trafodion cymhleth, rhai sy'n cynnwys ansicrwydd am ddigwyddiadau i'r dyfodol a symiau'r asedau ac ymrwymiadau i'w cario, nad yw'n amlwg o ffynonellau eraill.

Mae'r farn, amcangyfrifon a thybiaethau cysylltiol a wnaed wedi eu seilio ar arferion cyfredol priodol, profiad hanesyddol, a ffactorau eraill sy'n cynnwys tybiaethau a thafluniadau hanesyddol a chyfredol, a rhagamcanion i'r dyfodol, asesiadau proffesiynol, tueddiadau cyfredol, a ffactorau lleol a ystyrir yn berthnasol.

Yn y blynyddoedd diwethaf bu peth ansicrwydd am lefelau ariannu grantiau refeniw ynghyd â dosbarthiad y grantiau gan Llywodraeth Cymru, gyda'r grantiau yn cael eu talu i'r awdurdodau, a oedd wedyn yn comisiynu gwasanaeth gan GwE. Roedd y mater yma yn rhan bwysig o strategaeth ariannol y Cyd-Bwyllgor, gyda'r ffactorau a wybyddir yn cael ystyriaeth briodol.

Gwneir pob ymdrech i ddod o hyd i, ac i ddefnyddio'r holl wybodaeth berthnasol wrth asesu a phennu'r sefyllfa, sy'n hynod allweddol wrth ystyried materion megis prisiad yr actiwari o asedau ac ymrwymiadau'r gronfa bensiwn. Fodd bynnag, gan nad oes modd pennu'r materion hyn i sicrwydd, gall y gwir ganlyniadau amrywio o'r amcangyfrifon. Mae'r amcangyfrifon a thybiaethau gwaelodol yn cael eu hadolygu'n gyson.

NODYN 6 - TYBIAETHAU WEDI EU GWNEUD AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau wedi eu hamcangyfrif yn seiliedig ar dybiaethau wedi eu gwneud gan y Cyd-Bwyllgor am y dyfodol neu sydd yn ansicr fel arall. Mae'r amcangyfrifon wedi eu seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu rhai balansau yn bendant, gall y canlyniadau terfynol fod yn wahanol i'r tybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae'r eitem ganlynol ar Fantolen y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mai 2025 yn un a ystyrir gyda risg sylweddol (o ran sicrwydd y gwerth a amcangyfrifir) a allai arwain at gywiriadau arwyddocaol.

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw canlyniadau gwir yn wahanol i dybiaethau
Ymrwymiad Pensiwn	Mae amcangyfrif yr ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth yn ymwneud â'r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac adenillon disgwyliedig ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae cwmni o actiwariaid ymgynghori yn ymwneud â rhoi cyngor arbenigol i'r cyngor am y rhagdybiaethau i'w defnyddio. Cafodd Brexit a Covid effeithiau negyddol ar economi'r DU a gwerthoedd asedau pensiwn, ond mae cyfraddau chwyddiant a llogau wedi lleihau ac ymddengys bod y farchnad yn gwella ac yn sefydlogi. Fodd bynnag, gallai pandemig neu argyfwng byd eang arall gael effaith niweidiol ar adenillon asedau, yn ogystal â chynnydd mewn cyfraddau llog i ffrwyno cynnydd chwyddiant o ganlyniad i'r adferiad.	Mae effeithiau newidiadau mewn tybiaethau unigol ar ymrwymiad pensiwn net wedi'u nodi yn Nodyn 22.

NODYN 7 – EITEMAU MATEROL O INCWM A GWARIANT

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- (£12,313k) yn y maes pensiwn, sef ailfesuriad o'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net yn y maes pensiynau, yn unol ag asesiad Actiwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 15).
- £11,623k sef effaith y setliadau pensiwn o fewn "Costau Heb eu Dosrannu", yn unol ag asesiad Actiwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 22).

NODYN 8 – NODYN I'R DADANSODDIAD GWARIANT AC ARIANNU

2025/26	ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i ddod i'r ffigyrau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**Addasiadau i bwrpas Cyfalaf**	**Gwahaniaeth Net i'r Addasiadau Pensiwn (i)**	**Gwahaniaethau Eraill (ii)**	**Cyfanswm Addasiadau**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Gweithwyr	0	(48)	(162)	(210)
Eiddo	0	0	0	0
Cludiant	0	0	0	0
Gwasanaethau a Chyflenwadau	0	0	0	0
Trydydd Parti	0	0	0	0
Costau Heb eu Dosrannu	0	12,362	0	12,362
Incwm	0	0	0	0
Cost Gwasanaethau	**0**	**12,314**	**(162)**	**12,152**
Gwariant Gweithredol Arall	0	0	0	0
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	0	(1)	0	(1)
Treth ac Incwm Grant Amhenodol	0	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**0**	**12,313**	**(162)**	**12,151**

2024/25	ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i ddod i'r ffigyrau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**Addasiadau i bwrpas Cyfalaf**	**Gwahaniaeth Net i'r Addasiadau Pensiwn (i)**	**Gwahaniaethau Eraill (ii)**	**Cyfanswm Addasiadau**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Gweithwyr	0	(1,628)	(147)	(1,775)
Eiddo	0	0	0	0
Cludiant	0	0	0	0
Gwasanaethau a Chyflenwadau	0	0	0	0
Trydydd Parti	0	0	0	0
Costau Heb eu Dosrannu	0	807	0	807
Incwm	0	0	0	0
Cost Gwasanaethau	**0**	**(821)**	**(147)**	**(968)**
Gwariant Gweithredol Arall	0	0	0	0
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	0	0	0	0
Treth ac Incwm Grant Amhenodol	0	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**0**	**(821)**	**(147)**	**(968)**

NODYN 8 – NODYN I'R DADANSODDIAD GWARIANT AC ARIANNU (parhad)

(i) Gwahaniaeth Net i'r Addasiadau Pensiynau

Newidiadau net ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegiadau *Buddion Gweithwyr* SCRh 19 sy'n gysylltiedig â chostau ac incwm pensiwn:

- Ar gyfer **Gwasanaethau,** mae hyn yn cynrychioli hepgor y cyfraniadau pensiwn cyflogwr wnaed gan y Cyd-Bwyllgor fel y caniateir trwy statud a'u hamnewid gyda'r costau gwasanaeth cyfredol a'r costau gwasanaeth hanesyddol.
- Ar gyfer **Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi,** y llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig sy'n gost yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

(ii) Gwahaniaethau Eraill

Mae gwahaniaethau eraill rhwng y swm sy'n cael ei ddebydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i gael eu cydnabod trwy statud:

- Ar gyfer **Gwasanaethau**, mae'r swm yn cynrychioli addasiad am groniad absenoldebau a enillwyd ond heb eu cymryd yn ystod y flwyddyn.
- Ar gyfer **Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi,** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol ar gyfer gwahaniaethau amseru am bremiymau a disgownt.

NODYN 9 - ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyd-Bwyllgor yn unol ag ymarferion cyfrifo priodol i'r adnoddau hynny a benodir gan ddarpariaethau statudol yn rhai sydd ar gael i'r Cyd-Bwyllgor i gwrdd â gwariant.

2025/26 **ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**	**Reserf Defnyddiadwy Balans Cronfa Gyffredinol**	**Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio**
	£'000	**£'000**
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:		
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 22)	(12,445)	12,445
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	132	(132)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig		
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol (Nodyn 8)	162	(162)
Cyfanswm Addasiadau	**(12,151)**	**12,151**

2024/25 **ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**	**Reserf Defnyddiadwy Balans Cronfa Gyffredinol**	**Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio**
	£'000	**£'000**
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:		
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 22)	(1,609)	1,609
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	2,430	(2,430)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig		
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol (Nodyn 8)	147	(147)
Cyfanswm Addasiadau	**968**	**(968)**

NODYN 10 – TROSGLWYDDIAD I/O RESERFAU DEFNYDDIADWY

Defnyddiwyd reserfau defnyddiadwy y Cyd-Bwyllgor yn llwyr yn ystod y flwyddyn ariannol 2024/25 ac nid oedd yna unrhyw drosglwyddiadau yn ystod 2025/26, ac felly nid oes balans ar 31 Mai 2025.

NODYN 11 – GWARIANT AC INCWM ARIANNU A BUDDSODDI

2024/25		2025/26
£'000		£'000
0	Llog net yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net	(1)
(25)	Llog derbyniadwy	0
(25)	**Cyfanswm**	**(1)**

NODYN 12 – DYLEDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2025	31 Mai 2025
	£'000	£'000
Symiau dyledus masnach	35	0
Blaendaliadau	54	0
Symiau dyledus eraill	1,236	0
Cyfanswm	**1,325**	**0**

NODYN 13 – ARIAN A CHYWERTHOEDD ARIAN

Nid oes gan y Cyd-Bwyllgor gyfrif banc ei hun a gweinyddir yr holl arian parod gan Cyngor Gwynedd o fewn ei gyfrifon ei hun. Dangosir un ffigwr net yn flynyddol yn y tabl, sef swm net yr arian parod wedi ei ddal ar ran y Cyd-Bwyllgor o fewn symiau Cyngor Gwynedd.

	31 Mawrth 2025	31 Mai 2025
	£'000	£'000
Arian mewn banc a ddelir gan yr awdurdod lletya	605	0
Arian a Chywerthoedd Arian	**605**	**0**

NODYN 14 – CREDYDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2025	31 Mai 2025
	£'000	£'000
Symiau taladwy masnach	268	0
Symiau taladwy eraill	1,824	0
Cyfanswm	**2,092**	**0**

NODYN 15 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO

31 Mawrth 2025		31 Mai 2025
£'000		£'000
0	Reserf Pensiynau	0
(162)	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	0
(162)	**Cyfanswm Reserfau na ellir eu defnyddio**	**0**

15.1 Reserf Pensiynau

Mae'r Reserf Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amser sydd yn deillio o wahanol drefniadau cyfrifo ariannu buddion ymddeol yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrifo buddion ymddeol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae'r buddion yn cronni blynyddoedd o wasanaeth, gyda'r ymrwymiad yn cael ei ddiweddaru i adlewyrchu chwyddiant, newid tybiaethau ac enillion buddsoddiadau gan unrhyw adnoddau wedi ei neilltuo i gwrdd â'r gost. Fodd bynnag, mae anghenion statudol yn gofyn i fuddion enillwyd cael eu hariannu fel y mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrannu dros y gweithwyr i'r gronfa bensiwn neu fel mae'n talu'r pensiynau hynny mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt, gydag anghenion ariannu wedi ei neilltuo erbyn bydd y buddion angen eu talu.

2024/25 £000		2025/26 £000
0	**Balans 1 Ebrill**	**0**
(821)	Ailfesuriad o'r (ymrwymiad)/ased buddion diffiniedig net (Nodyn 22)	12,313
(1,609)	Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(12,445)
2,430	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	132
0	**Balans 31 Mawrth 2025** **Balans 31 Mai 2025**	**0**

15.2 Cyfrif Absenoldeb Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau fyddai fel arall yn ymddangos ar Falans y Gronfa Gyffredinol trwy gronni absenoldebau cydadfer enilledig ond heb eu cymryd yn y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a ddygir ymlaen ar ddiwedd y cyfnod. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif. Nid oedd balans ar y cyfrif absenoldebau cronedig ar 31 Mai 2025 gan fod GwE wedi dod i ben.

2024/25 £000		2025/26 £000
(309)	**Balans 1 Ebrill**	**(162)**
147	Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	162
(162)	**Balans 31 Mawrth 2025** **Balans 31 Mai 2025**	**0**

NODYN 16 – DATGANIAD LLIF ARIAN: ADDASIADAU I'R GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU AM SYMUDIADAU ANARIANNOL

2024/25		2025/26
£'000		£'000
625	(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Credydwyr	1,930
215	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Dyledwyr	(1,325)
821	Ymrwymiad Pensiwn	(12,313)
147	Eitemau anariannol eraill sydd wedi eu cynnwys yn y gweddill neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaeth	162
1,808		**(11,546)**

NODYN 17 – TALIADAU I SWYDDOGION

17a. Mae Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y'i diwygiwyd), yn gosod dyletswydd ar y Cyd-Bwyllgor i ddatgan y wybodaeth ganlynol ar gyfer rhai sydd wedi eu dynodi fel Uwch Swyddogion. Yn unol â'r gofynion diffiniedig, cynhwysir isod y cyflog pensiynadwy, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a chostau eraill y cyflogwr (sydd yn cynnwys buddion diswyddo), ond ni chynhwysir cyfraniadau yswiriant gwladol y cyflogwr. Gwnaed y taliadau canlynol yn gysylltiedig ag uwch swyddogion y Cyd-Bwyllgor sydd wedi eu cyflogi'n uniongyrchol gan GwE:

2024/25			Uwch Swyddogion	2025/26 (dau fis hyd at 31 Mai 2025)		
Cyflogau £	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr £	Cyfanswm £		Cyflogau £	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr £	Cyfanswm £
58,337	10,909	69,246	Pennaeth Gwasanaeth GwE – Dysgu Proffesiynol[1]	14,655	2,740	17,395
60,220	11,261	71,481	Pennaeth Gwasanaeth GwE – Gwella Ysgolion[1]	15,101	2,824	17,925

1. Y swyddogion wedi eu cyflogi drwy'r flwyddyn 2024/25, ond yn brif swyddogion o 1 Awst 2024 ymlaen, gyda cost y rôl prif swyddogion yn unig wedi'i gynnwys uchod.

NODYN 17 – TALIADAU I SWYDDOGION (parhad)

17b. Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Cyd-Bwyllgor a dderbyniodd mwy na £60,000 o dâl am y flwyddyn* (ac eithrio cyfraniadau pensiwn ac yswiriant gwladol y cyflogwr), ond sydd yn cynnwys costau diswyddo. Ni fu unrhyw ddiswyddiadau yn 2025/26, gyda'r ymrwymiad ar gyfer diswyddiadau wedi eu cynnwys yn 2024/25. Roedd niferoedd 2024/25 yn cynnwys costau diswyddo a dalwyd mewn 20 achos, ac ni fyddai 4 o'r swyddi yma'n ymddangos yn y niferoedd isod heblaw am y costau diswyddo a dalwyd yn y flwyddyn. Mae niferoedd 2025/26 yn cynnwys 16 aelod o staff a dderbyniodd ad-daliad am wyliau dyledus ar ddiwedd eu cyflogaeth gan GwE. Nid yw'r ad-daliad gwyliau yn cael effaith ar gyfanswm y niferoedd isod, ond yn hytrach yn cael effaith ar y band y maent wedi'u cynnwys ynddo.

Nifer gweithwyr eraill a fyddai'n derbyn mwy na £60,000 sydd yn cynnwys cyflogau a chostau diswyddo:		
Nifer yn 2024/25*		**Nifer yn 2025/26***
Cyfanswm		**Cyfanswm**
15	£60,000 - £64,999	8
14	£65,000 - £69,999	29
13	£70,000 – £74,999	5
5	£75,000 - £79,999	10
3	£80,000 - £84,999	0
2	£85,000 - £89,999	0
0	£90,000 - £94,999	0
2	£95,000 - £99,999	0
2	£100,000 - £104,999	0
2	£105,000 - £109,999	0
2	£110,000 - £114,999	0
0	£115,000 - £119,999	0
0	£120,000 - £124,999	0
2	£125,000 - £129,999	0
1	£130,000 - £134,999	0

**Mae niferoedd 2025/26 a 2024/25 yn cynnwys staff sydd wedi cychwyn neu orffen yn eu swyddi yn ystod y flwyddyn, wedi eu haddasu i gyfateb i gyflogaeth flwyddyn lawn yn unol â'r gofyn.*

NODYN 18 – COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi derbyn y costau isod ar gyfer archwilio allanol.

2024/25		**2025/26**
£'000		**£'000**
19	Ffioedd taladwy i archwilydd apwyntiwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru am wasanaethau archwilio allanol	20
0	Addasiad ffioedd archwilydd allanol am y flwyddyn flaenorol	4
19	**Ffioedd Net**	**24**

Mae cyllideb ffioedd 2025/26 GwE wedi ei drosglwyddo i Cyngor Gwynedd fel awdurdod lletyol, i dalu Swyddfa Archwilio Cymru, unwaith fydd y costau yn derfynol.

NODYN 19 – PECYNNAU TERFYNU GWAITH

Mae'r nifer o becynnau terfynu gwaith sydd yn cynnwys cyfanswm y gost fesul band, a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol ac eraill wedi eu cynnwys yn y tabl isod. Mae'r gost yn y tabl isod yn adlewyrchu'r costau diswyddo a chostau cyfraniadau pensiwn i'r cyflogwr, yn hytrach na gwir werth y taliadau i'r unigolion.

Band cost y pecynnau terfynu gwaith (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau cytunedig eraill		Cyfanswm nifer y pecynnau terfynu gwaith fesul band cost		Cyfanswm cost y pecynnau terfyn gwaith ym mhob band	
£	2024/25	2025/26	2024/25	2025/26	2024/25	2025/26	2024/25 £'000	2025/26 £'000
0 - 20,000	5	0	1	0	**6**	**0**	74	0
20,001 - 40,000	4	0	2	0	**6**	**0**	161	0
40,001 - 60,000	3	0	1	0	**4**	**0**	186	0
60,001 - 80,000	0	0	2	0	**2**	**0**	142	0
80,001 – 100,000	3	0	0	0	**3**	**0**	272	0
100,001 – 150,000	3	0	0	0	**3**	**0**	353	0
150,001 – 200,000	1	0	0	0	**1**	**0**	198	0
200,001 – 250,000	1	0	0	0	**1**	**0**	220	0
250,001 – 300,000	0	0	0	0	**0**	**0**	0	0
300,001 – 350,000	0	0	0	0	**0**	**0**	0	0
350,001 – 400,000	1	0	0	0	**1**	**0**	356	0
400,001 – 450,000	0	0	0	0	**0**	**0**	0	0
450,001 – 500,000	1	0	0	0	**1**	**0**	455	0
Cyfanswm	**22**	**0**	**6**	**0**	**28**	**0**	**2,417**	**0**

NODYN 20 – INCWM GRANT

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi credydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2024/25		2025/26	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau				
Llywodraeth Cymru	253		29	
		253		**29**
Grantiau a Chyfraniadau gan Lywodraeth arall				
Cyngor y Gweithlu Addysg	229		34	
Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	0		446	
		229		**480**
Cyfraniadau gan y cynghorau *(yn cynnwys cyfraniad i'r Gwasanaeth Craidd a Cytundebau Comisiynu*)*				
Conwy	1,266		90	
Dinbych	1,249		94	
Fflint	1,821		155	
Gwynedd	1,509		111	
Ynys Môn	972		43	
Wrecsam	1,572		125	
		8,389		**618**
Grantiau a Chyfraniadau eraill		**198**		**11**
Grant Cyllid Pontio ar gyfer y Rhaglen Bartneriaeth Gwella Ysgolion (£123k gan bob awdurdod)		**738**		**0**
Cyfraniadau gan yr awdurdodau i ariannu'r gorwariant GwE (£74k gan bob awdurdod)		**446**		**0**
Cyfanswm Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau		**10,253**		**1,138**

** Er pwrpas cymhareb gyda 2025/26 mae'r cyfraniadau craidd a comisiynu 2024/25 wedi eu cyfuno.*

NODYN 21 – PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Cyd-Bwyllgor ddatgelu trafodaethau materol-berthnasol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu'r Cyd-Bwyllgor, neu i gael eu rheoli neu ddylanwadu gan y Cyd-Bwyllgor. Mae datgelu'r trafodaethau hyn yn galluogi'r darllenwyr i asesu a oes cyfyngiad ar allu'r Cyd-Bwyllgor i weithredu'n annibynnol, neu a yw'n medru cyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Cyd-Bwyllgor. I gydymffurfio efo'r gofynion, gwneir hyn drwy ofyn i'r Aelodau a'r Uwch Swyddog gwblhau datganiad personol, fel y diffinnir yng Nghod Ymarfer CIPFA.

Gweithrediad y Cyd-Bwyllgor

Roedd y Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) wedi ei sefydlu mewn partneriaeth rhwng chwe awdurdod gogledd Cymru, sef Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam, i fod yn atebol i'r cynghorau ac i gyflawni swyddogaethau statudol y cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion. Fe grynhoir isod daliadau ac incwm rhwng y Cyd-Bwyllgor a'r awdurdodau lleol yn ystod 2025/26. Penodwyd Cyngor Gwynedd fel yr awdurdod lletya ar gyfer gweithredu a chynnal y Gwasanaeth gyda Chyd-Bwyllgor o'r holl bartneriaid yn goruchwylio rheolaeth o'r gwasanaeth.

	2025/26 (dau fis hyd at 31 Mai 2025)			
	Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyd-Bwyllgor	Incwm a dderbyniwyd	Symiau sy'n ddyledus i' r Cyd-Bwyllgor
Awdurdod lleol	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	25	0	90	0
Cyngor Sir Ddinbych	9	0	94	0
Cyngor Sir y Fflint	16	0	155	0
Cyngor Gwynedd	62	0	111	0
Cyngor Sir Ynys Môn	0	0	43	0
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	9	0	125	0

Aelodau
Mae gan aelodau'r Cyd-Bwyllgor ddylanwad dros bolisïau ariannol a gweithredol y Cyd-Bwyllgor.

Mae aelodau wedi datgan diddordeb neu berthynas (fel y diffinnir) mewn cwmnïau neu fusnesau a all fod yn ymdrin â'r Cyd-Bwyllgor. Yn ystod y ddau fis hyd at 31 Mai 2025, ni wnaed unrhyw daliadau i'r cwmnïau a chyrff yma ac nid oes unrhyw swm yn ddyledus gan nac i'r Cyd-Bwyllgor gan y cwmnïau a chyrff a nodwyd.

Swyddogion
Mae Uwch Swyddogion y Cyd-Bwyllgor (fel y diffinnir) wedi datgan fel sydd yn ofynnol a phriodol, ddiddordeb neu berthynas mewn cwmnïau, cyrff gwirfoddol, elusennol neu gyhoeddus sydd yn derbyn taliadau gan y Cyd-Bwyllgor. Yn ystod y ddau fis hyd at 31 Mai 2025, ni wnaed unrhyw daliadau i'r cwmnïau a chyrff yma ac nid oes unrhyw swm yn ddyledus gan nac i'r Cyd-Bwyllgor gan y cwmnïau a chyrff a nodwyd.

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN

Fel rhan o delerau ac amodau gwaith eu swyddogion a'u gweithwyr eraill, mae'r Cyd-Bwyllgor yn gwneud cyfraniadau at gostau buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion yma yn daladwy hyd nes i'r gweithwyr ymddeol, mae gan y Cyd-Bwyllgor ymrwymiad i wneud y taliadau. Mae'n rhaid eu dangos ar yr adeg mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliau yn y dyfodol.

Mae GwE yn ymwneud â dau gynllun buddiannau ôl-gyflogaeth:

a) **Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol** a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu, gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol tan 31 Mawrth 2014, ac yn seiliedig ar gyflog cyfartaledd gyrfa o 1 Ebrill 2014. Mae'r Cyd-Bwyllgor a'r gweithwyr cyflogedig yn talu cyfraniadau i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd i fod i falansio'r ymrwymiadau pensiwn gyda'r asedau a fuddsoddir.

b) **Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddiannau ôl-ymddeol dewisol wrth ymddeol yn fuan**. Trefniant buddion diffiniedig heb eu hariannu yw hyn, lle adnabyddir yr ymrwymiadau wrth wneud y dyfarniad. Fodd bynnag, nid oes asedau buddsoddi wedi eu cronni er mwyn cwrdd â'r ymrwymiadau pensiwn, ac mae angen cynhyrchu arian er mwyn cwrdd â gwir daliadau pensiynau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cael ei weithredu dan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a Phwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am lywodraethu'r cynllun. Caiff polisi ei bennu yn unol â Rheoliadau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Y prif risgiau i'r Cyd-Bwyllgor o'r cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (megis nifer fawr yn tynnu allan o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, enillion bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti a ddelir yn y cynllun. Mae'r rhain wedi'u lliniaru i ryw raddau gan y gofynion statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud fel y disgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifo i'r Gronfa Gyffredinol.

Trafodion sy'n Perthyn i Fuddion Ôl-gyflogaeth

Mae'r Cyd-Bwyllgor yn adnabod cost y buddion ymddeol yn y gost gwasanaethau a adroddir pan mae gweithwyr yn eu hennill, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r gost sydd angen ei wneud yn erbyn treth y cyngor (drwy gyfraniadau y cynghorau) yn seiliedig ar yr arian a delir yn ystod y flwyddyn sy'n golygu bod gwir gost buddion ôl-gyflogaeth/ymddeol yn cael ei wrth-droi allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau. Yn ystod y flwyddyn, mae'r trafodion canlynol wedi cael eu gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau:

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Newid mewn Gwerth Teg Asedau'r Cynllun, Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir ac Ymrwymiad Net	(Ymrwymiadau)/Asedau Net	
	31 Mawrth 2025	31 Mai 2025
	£'000	£'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	29,888	32,638
Gwerth presennol ymrwymiadau wedi eu hariannu	(23,764)	(21,982)
Effaith y nenfwd ased	(6,124)	(10,656)
Sefyllfa Agoriadol ar 1 Ebrill	**0**	**0**
Cost gwasanaeth		
- Cost gwasanaeth cyfredol*	(802)	(84)
- Cost gwasanaeth gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	(807)	(739)
- Effaith y setliadau**	0	(11,623)
Cyfanswm Cost Gwasanaeth	**(1,609)**	**(12,446)**
Llog Net		
- Incwm llog ar asedau'r cynllun	1,483	308
- Cost llog ar fuddion a ddiffinnir ymrwymiad	(1,186)	(208)
- Llog ar effaith y nenfwd ased	(297)	(99)
Cyfanswm Llog Net	**0**	**1**
Cyfanswm Cost Buddion a Ddiffinnir a Adnabyddir mewn Elw / (Colled)	**(1,609)**	**(12,445)**
Llif arian		
- Cyfraniad aelodau'r cynllun	0	0
- Cyfraniad y cyflogwr	1,618	950
- Buddion a dalwyd	0	0
Sefyllfa Cau a Ddisgwylir	**9**	**(11,495)**
Ail fesuriadau		
- Newid mewn tybiaethau ariannol	4,135	400
- Newid mewn tybiaethau demograffig	44	0
- Profiadau eraill	211	0
- Enillion ar asedau ac eithrio symiau a gynhwysir yn llog net	(164)	340
- Newidiadau mewn effaith y nenfwd ased	6,421	10,755
Cyfanswm yr holl ail fesuriadau a gynhwysir yn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	**10,647**	**11,495**
Gwerth teg asedau'r cynllun	32,638	0
Gwerth presennol ymrwymiadau wedi eu hariannu	(21,982)	0
Sefyllfa Cau ar ddiwedd y flwyddyn ariannol	**10,656**	**0**

* Mae cost cyfredol y gwasanaeth yn cynnwys lwfans ar gyfer costau gweinyddu o 0.6% o'r gyflogres.

** Yn nodi effaith ariannol diwedd y gytundeb rhwng GwE a Chronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mai 2025.

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Asedau ac ymrwymiadau pensiwn a adnabyddir yn y Fantolen.

Mae'r swm a gynhwysir yn y fantolen sy'n codi o rwymedigaeth y Cyd-Bwyllgor mewn perthynas â'i gynllun buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2025 £'000	31 Mai 2025 £'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	32,638	0
Gwerth presennol ymrwymiadau	(21,982)	0
Is-gyfanswm	**10,656**	**0**
Effaith SCRh 19/ PDAARh 14	(10,656)	0
Ased/ (Ymrwymiad) Net yn deillio o Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir	**0**	**0**

Mae prisiad actiwaraidd ymrwymiadau cynllun pensiwn a reserf pensiynau'r Cyd-Bwyllgor a ddangosir ar y Fantolen yn adrodd ased neu ymrwymiad net o ddim.

Ar 31 Mai 2025, gyda GwE wedi dod i ben, nid oedd ymrwymiad nac ased wedi'i adnabod.

Ar 31 Mawrth 2025, penderfynodd Actiwari'r Cyd-Bwyllgor, Hymans Robertson LLP, fod gwerth teg asedau cynllun pensiwn y Cyd-Bwyllgor yn fwy na gwerth presennol ymrwymiadau'r cynllun gan arwain at ased cynllun pensiwn. Mae PDAARh 14 a buddion gweithwyr SCRh 19 yn ei gwneud yn ofynnol, lle mae ased cynllun pensiwn yn bodoli, ei fod yn cael ei fesur fel yr isaf o'r:

- Gwarged yn y cynllun buddion diffiniedig; a'r
- Nenfwd asedau, sydd wedi'i gyfyngu i £0

Y nenfwd asedau yw gwerth presennol unrhyw fuddion economaidd sydd ar gael ar ffurf ad-daliadau o'r cynllun neu ostyngiadau yng nghyfraniadau i'r cynllun yn y dyfodol. Cyfrifodd actiwari'r Cyd-Bwyllgor y nenfwd ased fel y gwerth net presennol o gostau gwasanaeth yn y dyfodol llai gwerth net presennol cyfraniadau yn y dyfodol. Mae'r nenfwd ased a gyfrifwyd ar 31 Mawrth 2025 wedi arwain at fwy o gyfraniadau gwasanaeth yn y dyfodol na chostau gwasanaeth yn y dyfodol, felly mae'r budd economaidd wedi'i gyfyngu i ddim. Mae'r Cyd-Bwyllgor yn dibynnu ac yn rhoi sicrwydd ar farn broffesiynol yr Actiwari a'r rhagdybiaethau a ddefnyddir i gyfrifo'r prisiad actiwaraidd hwn.

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

Mae gwerth yr asedau isod ar werth bid yn unol â gofynion SCRh 19.

Categori Ased	Ar 31 Mawrth 2025				Ar 31 Mai 2025			
	Prisiau a ddyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau na ddyfynnir mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm		Prisiau a ddyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau na ddyfynnir mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm	
	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	£'000	%
Ernesau Ecwiti								
Defnyddiwr	0	0	0	0	0	0	0	0
Cynhyrchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Ynni a Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0
Sefydliadau Ariannol	0	0	0	0	0	0	0	0
Iechyd a Gofal	0	0	0	0	0	0	0	0
Technoleg Gwybodaeth	0	0	0	0	0	0	0	0
Eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Ernesau Dyledion								
Eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Ecwiti Preifat								
Y cyfan	0	1,762	1,762	5	0	0	0	0
Eiddo Diriaethol								
Eiddo'r DU	0	2,077	2,077	6	0	0	0	0
Eiddo Tramor	0	0	0	0	0	0	0	0
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Unedol								
Ecwiti	0	18,025	18,025	55	0	0	0	0
Is-adeiladwaith	0	963	963	3	0	0	0	0
Eraill	0	9,592	9,592	29	0	0	0	0
Deilliadau								
Chwyddiant	0	0	0	0	0	0	0	0
Arian a Chywerthoedd Arian								
Y cyfan	0	219	219	1	0	0	0	0
Cyfanswm	**0**	**32,638**	**32,638**	**100**	**0**	**0**	**0**	**0**

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau ac ymrwymiadau

Mae'r ymrwymiadau wedi cael eu hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, sef amcangyfrif o'r pensiwn fydd yn daladwy yn y dyfodol yn ddibynnol ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, disgwyliad oes a lefelau cyflog. Mae disgwyliad oes yn seiliedig ar VitaCurves y Gronfa gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2023, gyda phwysiad o 15% o ddata 2023 (a 2022), pwysiad o 0% ddata 2021 (a 2020), llyfnu safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwelliant hirdymor o 1.5% y flwyddyn ar gyfer dynion a merched.

Mae Hymans Robertson, cwmni actiwari annibynnol, wedi amcangyfrif ymrwymiadau Cynllun Pensiwn Gwynedd ac ymrwymiadau Buddion Dewisol. Roedd amcangyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn seiliedig ar y prisiad llawn ddiweddaraf o'r cynllun fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022. Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddir gan yr actiwari yn y tabl canlynol wedi cael effaith sylweddol ar werthoedd yr asedau a'r ymrwymiadau fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2025	**31 Mai 2025**
Tybiaethau Ariannol	**% y.f.**	**% y.f.**
Cyfradd Cynnydd Pensiynau	2.75	2.75
Cyfradd Cynnydd Cyflogau	3.25	3.25
Cyfradd Chwyddiant	2.75	2.75
Cyfradd Ddisgownt	5.80	5.90
Cyfradd enillion tymor hir a ddisgwylir ar yr holl asedau	5.80	5.90
Nifer a ddisgwylir i gymryd yr opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeol		
am wasanaeth cyn Ebrill 2008	65	65
am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008	65	65
Tybiaethau Marwolaeth	**Blynyddoedd**	**Blynyddoedd**
Hirhoedledd yn 65 oed am bensiynwyr cyfredol		
Dynion	21.6	21.6
Merched	24.1	24.1
Hirhoedledd yn 65 oed am bensiynwyr y dyfodol		
Dynion	22.6	22.6
Merched	25.6	25.6

Mae'r amcan gyfrifiad o'r ymrwymiadau buddion diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwaraidd sydd wedi'u nodi yn y tabl uchod. Er mwyn meintioli effaith unrhyw newid yn y rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddir, mae'r actiwari wedi cyfrifo a chymharu gwerth ymrwymiadau'r cynllun fel yr oeddynt ar 31 Mai 2025 ar seiliau amrywiol. Mae'r dull a ddefnyddiwyd yn gyson â'r dull a fabwysiadwyd i gael y ffigyrau SCRh 19 a ddarperir yn y nodyn hwn.

Er mwyn meintioli'r ansicrwydd ynghylch disgwyliad hyd oes, mae'r actiwari wedi cyfrifo'r gwahaniaeth yn y gost i'r Cyd-Bwyllgor pe bai cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes. Yn nhermau sensitifrwydd, caiff hyn ei dybio i fod yn gynnydd o tua 3-5% yn y gost o fudd-daliadau. Yn ymarferol bydd gwir gost cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes yn ddibynnol ar strwythur y dybiaeth ddiwygiedig (h.y. os yw gwelliannau mewn cyfraddau goroesi yn bennaf berthnasol i oedrannau iau neu hŷn).

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Effaith ar Lif Arian y Cyd-Bwyllgor

Un o amcanion y cynllun yw y dylid cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosib. Caiff lefelau cyllido eu monitro'n flynyddol.

Caiff y cyfraniadau a delir gan y Cyd-Bwyllgor eu gosod gan Actiwari'r Gronfa yn y prisiad pob tair blynedd, neu ar unrhyw adeg arall pan roddir cyfarwyddyd i wneud hynny gan yr awdurdod gweinyddu. Mae'r cyfraniadau sy'n daladwy yn y cyfnod hyd at 31 Mai 2025 wedi'u gosod yn y dystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau. Am fanylion pellach ar y dull a ddefnyddiwyd i osod cyfraddau cyfrannu ar gyfer y Cyd-Bwyllgor, dylid cyfeirio at adroddiad actiwaraidd 2022, dyddiedig 28 Mawrth 2023.

Effaith ar 2025/26

Cyfanswm y cyfraniadau gan y Cyd-Bwyllgor GwE i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan y Cyd-Bwyllgor yn 2025/26 am y ddau fis hyd at 31 Mai 2025, sef dyddiad terfynu GwE oedd £119k.

Gan fod yr adroddiad Actiwari yn seiliedig ar amcangyfrifon, ac o ganlyniad i wahaniaethau amseru, gwnaed addasiad o £818k yn 2025/26, ((£812k) yn 2024/25) i ddod a sefyllfa y Gronfa ar sail ffigyrau Actiwaraidd yn unol â'r sefyllfa cau ar 31 Mai 2025. Mae'r gwahaniaeth yma wedi ei drin fel Enillion a Cholledion Actiwaraidd ar Asedau ac Ymrwymiadau Pensiwn.

NODYN 23 – DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Awdurdodwyd y Datganiad o'r Cyfrifon gan y Pennaeth Cyllid ar 02 Ebrill 2026. Nid yw digwyddiadau yn dilyn y dyddiad yma wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau cysylltiedig. Lle'r oedd digwyddiadau a oedd yn digwydd cyn y dyddiad hwn yn darparu gwybodaeth am amodau a oedd yn bodoli ar 31 Mai 2025, mae'r ffigyrau yn y datganiadau a'r nodiadau ariannol wedi'u haddasu ym mhob agwedd faterol i ddangos yr effaith.

Fel rhan o ddiddymu GwE, fe adnabuwyd bod gwarged yng ngwerth y gronfa bensiwn ar ddyddiad terfynu GwE ar 31 Mai 2025. Fe gyfrifwyd gwerth y swm yma i fod yn £9,384k. O'r swm yma fe wnaeth Cronfa Bensiwn Gwynedd glustnodi bod £5,129k yn ddyledus i'r chwe awdurdod fel credyd ymadael. Fe wnaeth Cronfa Bensiwn Gwynedd drefnu taliadau i'r awdurdodau yn unol a cyfraniadau dros oes y Cyd-Bwyllgor. Nid oedd hwn yn gysylltiedig a gweithrediad GwE, a gan hynny nid yw hyn i'w weld yn y cyfrifon uchod.

Geirfa

Amhariad – Lleihad yng ngwerth cario ased sefydlog oddi tan ei werth cario (oherwydd darfodedigrwydd, difrod neu newid anffafriol mewn amgylchedd statudol).

Ased - Eitemau o werth sydd yn cael ei fesur mewn cyd-destun pris.

- Caiff ased cyfredol ei dreulio neu gall golli gwerth ariannol materol o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.
- Mae ased anghyfredol yn darparu budd i'r Cyd-Bwyllgor ac i'r gwasanaethau mae'n darparu am gyfnod o dros flwyddyn.

Balansau (neu Reserfau) - Mae'r rhain yn cynrychioli cyllid cronedig sydd ar gael i'r Cyd-Bwyllgor. Caiff rhai balansau (reserfau) eu clustnodi ar gyfer pwrpas penodol i ariannu mentrau diffiniedig yn y dyfodol neu i gwrdd â risg neu ymrwymiadau gaiff eu hadnabod.

CIPFA (Chartered Institute of Public Finance and Accounting) – Sefydliad proffesiynol ar gyfer cyfrifwyr sy'n gweithio yn y sector gyhoeddus.

Cost Gwasanaeth Cyfredol – Cynnydd yng ngwerth cyfredol ymrwymiadau cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig a ddisgwylir i godi o wasanaeth gweithiwr yn y cyfnod presennol.

Credydwyr - Symiau yn ddyledus gan y Cyd-Bwyllgor am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaeth a dderbyniwyd, sydd â thaliadau heb eu gwneud erbyn diwedd y cyfnod cyfrifo.

Cronfa Gyffredinol - Prif gronfa refeniw'r Cyd-Bwyllgor sydd yn cynnwys cost net yr holl wasanaethau a ariennir gan drethdalwyr lleol a grantiau'r Llywodraeth.

Cynllun Buddiannau Diffiniedig – Pensiwn neu gynllun budd ymddeoliad arall sydd ddim yn gynllun cyfraniad diffiniedig.

Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig - Pensiwn neu gynllun budd ymddeoliad arall lle gwelir gweithiwr yn cyfrannu symiau penodol rheolaidd fel swm neu ganran o'r cyflog, a ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol nac adeiladol i dalu cyfraniadau pellach petai'r cynllun ddim ag asedau digonol i dalu buddion i'r holl weithwyr mewn perthynas â gwasanaeth y gweithiwr yn y cyfnod presennol a blaenorol.

Dyledwyr - Symiau yn ddyledus i'r Cyd-Bwyllgor am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaeth a dderbyniwyd, o fewn y cyfnod cyfrifo, sydd â thaliadau heb eu derbyn erbyn diwedd y cyfnod cyfrifo.

Effaith y Setliadau – Yn nodi diwedd y gytundeb rhwng GwE a Chronfa Bensiwn Gwynedd.

Eiddo Buddsoddi – Eiddo a ddelir unai ar gyfer ennill incwm rhent neu ar gyfer gwerthfawrogiad cyfalaf, neu'r ddau.

Enillion a Cholledion Actiwaraidd - Ar gyfer cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig, mae y newidiadau mewn gwarged actiwaraidd sydd yn codi oherwydd bod digwyddiadau heb gyd-daro gyda rhagdybiaeth actiwaraidd a wnaed ar gyfer y prisiad diwethaf (profiad enillion a cholledion) neu bod y rhagdybiaethau actiwaraidd wedi newid.

Gwariant Cyfalaf - Gwariant caffael ar ased anghyfredol, a gaiff ei ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaeth tu hwnt i'r cyfnod cyfrifo neu wariant sydd yn cyfrannu, a ddim yn unig yn cynnal, at werth ased anghyfredol.

Gwerth Teg - Y pris a dderbynnir i werthu ased, neu a delir i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranwyr i'r farchnad ar ddyddiad y mesuriad.

Offerynnau Ariannol - Unrhyw gytundeb sydd yn cynyddu ased un endid ac ymrwymiadau ariannol neu offeryn ecwiti un arall. Mae'r term yn cynnwys asedau ariannol ac ymrwymiadau ariannol, o fasnach dderbyniadwy (anfoneb dyledus) a masnach daladwy (anfoneb sy'n ddyledus i'w talu) i ddeilliadau cymhleth a deilliadau wedi eu mewnblannu.

Partïon Cysylltiedig - Caiff partïon eu hystyried i fod yn gysylltiedig os oes gan un parti'r gallu i reoli'r parti arall neu gyda dylanwad sylweddol penodol dros y parti arall wrth wneud penderfyniadau ariannol neu weithredol.

Rhestr Eiddo – Niferoedd stoc heb eu defnyddio sy'n cael eu dal gyda'r disgwyliad o'u defnyddio yn y dyfodol. Fe gawn eu categoreiddio fel nwyddau neu asedau eraill a brynwyd i'w gwerthu ymlaen, nwyddau traul, defnydd crai a chyfansoddion, nwyddau a gwasanaeth mewn camau canolog rhwng cwblhad a gorffenedig.

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) – Cyfres o safonau cyfrifo a ddefnyddir ar draws y byd. Rhaid iddynt gael eu gweithredu ar bob datganiad cyllidol gan bob endid sy'n adrodd i bob datganiad cyllidol er mwyn darparu darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol yr endid, ac fel ffordd i gysoni a chymharu gyda datganiadau cyllidol endidau eraill.

Ymrwymiadau – Symiau sydd yn ddyledus i unigolion / sefydliadau y bydd yn rhaid eu talu rhywbryd yn y dyfodol.

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyngor Gwynedd

Barn ar y datganiadau ariannol
Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer y ddau fis a ddaeth i ben ar 31 Mai 2025 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE yn cynnwys y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid, y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a'r nodiadau cysylltiedig, gan bolisïau cyfrifyddu perthnasol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26.

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar 31 Mai 2025 ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26.

Sail y farn
Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau ymhellach o dan y safonau hynny yn adran cyfrifoldebau yr archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad.

Mae fy staff a minnau yn annibynnol ar Gyd-bwyllgor GwE yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol
Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Nodaf fod Cyd-bwyllgor GwE wedi rhoi'r gorau i weithredu'n ffurfiol ar 31 Mai 2025, a throsglwyddwyd ei swyddogaethau a'i wasanaethau i'r chwe awdurdod lleol cyfansoddol. Yn unol â Nodyn Ymarfer 10, mae'r dull parhau i ddarparu gwasanaeth yn berthnasol yng nghyd-destun y sector cyhoeddus, lle mae'r sail busnes gweithredol yn parhau i fod yn briodol os disgwylir i'r gwasanaethau sylfaenol barhau, hyd yn oed os yw'r endid ei hun yn rhoi'r gorau i weithredu.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau y swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall
Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol heblaw'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd arnynt. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, oni nodir fel arall yn glir yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o sicrwydd ynghylch hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn berthnasol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu ei bod yn ymddangos fel arall ei bod wedi ei chamddatgan yn berthnasol. Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol imi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith a wnaed gennyf, yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi ei chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol imi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill
Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae wedi ei pharatoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26; a
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r canllawiau.

Materion y bydd yn adrodd arnynt drwy eithriad
Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Cyd-bwyllgor GwE a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad ichi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad
- nid oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi eu cadw, neu ni dderbyniwyd ffurflenni cyfrifyddu digonol ar gyfer fy archwiliad oddi wrth y canghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â nhw
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau y swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â'r datganiadau ariannol
Fel yr esbonir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am wneud yr hyn a ganlyn:

- paratoi'r datganiad o gyfrifon, sy'n rhoi golwg gwir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu cywir;
- mae rheolaethau mewnol fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi'r broses o baratoi datganiadau cyfrifon yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall; ac
- asesu gallu Cyd-bwyllgor GwE i barhau fel busnes gweithredol gan ddatgelu fel y bo'n berthnasol faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Gyd-bwyllgor GwE yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau yr Archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol
Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwiliwr sy'n cynnwys fy marn. Lefel uchel o sicrwydd yw sicrwydd rhesymol, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) yn canfod camddatganiad perthnasol bob amser pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi drwy dwyll neu wall a chânt eu hystyried yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra, ac mae'n cynnwys twyll. Rwyf yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau a amlinellir uchod er mwyn canfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, Pennaeth Archwilio Mewnol Cyngor Gwynedd a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Cyd-bwyllgor GwE mewn cysylltiad â:
    - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
    - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; ac
    - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried gan weithredu fel tîm archwilio sut a lle y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Yn rhan o'r drafodaeth hon, nodais y posibilrwydd o ddiystyru twyll gan y rheolwyr.
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Cyd-bwyllgor GwE yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Cyd-bwyllgor GwE yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyd-bwyllgor GwE.
- Datblygu dealltwriaeth o berthnasoedd partïon cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch cyfreithiad a honiadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy wrth-wneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob aelod o'r tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cyd-bwyllgor GwE, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau yr archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilwyr

Rwy'n cyfathrebu gyda'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu hadnabod yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Yr wyf yn tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor GwE yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Catherine Mealing-Jones
Archwilydd Cyffredinol Cymru
26 Hydref 2026

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd, CF10 4BZ

Cyfrifoldeb y Pennaeth Gwasanaethau Corfforaethol yw cynnal a chyfanrwydd gwefan Cyngor Gwynedd; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac yn unol â hynny nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a all fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers eu cyflwyno'n wreiddiol ar y wefan.